

Ö?retmenlerin Çokkültürlü Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenlerin Çokkültürlü Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27309>

Özet

Ö?retmenlerin Çokkültürlü Tutum Ölçe?i, e?itim ortamlar?nda **çokkültürlü tutum** ve fark?ndal?k düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? olan orijinal Teacher Multicultural Attitude Survey (TMAS) ölçe?inin Türkçe'ye **uyarlama** çal??mas?d?r. Bu ölçek, özellikle Türkiye'deki ö?retmen adaylar?n?n ve mevcut **ö?retmenlerin** kültürel çe?itlili?e, farklı etnik gruplara ve çok dilli ö?rencilere yönelik yakla??mlar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Uyarlama çal??mas?, G. Ar-Toprak taraf?ndan 2008 y?l?nda yüksek lisans tezi kapsamında gerçekte?tirilmis?tir.

Anahtar Kelimeler

Çokkültürlü Tutum, Ö?retmen, Ö?retmen E?itimi, Kültürel Fark?ndal?k, Ölçek Uyarlama, TMAS, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

G. Ar-Toprak (Uyarlayan).

Amaç

Ölçe?in temel amacı, **ö?retmenlerin** ve ö?retmen adaylar?n?n çokkültürlü e?itime yönelik sahip oldukları bilişsel, duyuşsal ve davranışsal e?ilimleri belirlemektir. Bu belirleme, ö?retmen yetiştirme programları?n?n çokkültürlülük bileşenlerini güçlendirmeye yönelik ihtiyaç analizlerinin yapılması?na olanak tan?r. Ölçek, e?itim sistemindeki kültürel çe?itlili?in kabulü ve desteklenmesi açısından **çokkültürlü tutum**ları?n hangi düzeyde oldu?unu ortaya koyarak, e?itim politikaları?na ve müdahale programları?na rehberlik etmeyi amaçlar.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ö?retmenlerin Çokkültürlü Tutum Ölçe?i, psikolojide ve e?itim bilimlerinde merkezi bir yere sahip olan "çokkültürlü tutum" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle üç ana bileşen etraf?nda ?ekillenir:

Kültürel Fark?ndal?k: Ö?retmenin kendi kültürel varsayımları?n? ve önyargıları?n? anlama düzeyi.

Kültürel Bilgi: Farklı kültürel gruplar, onların tarihleri ve de?er sistemleri hakk?ndaki bilgi düzeyi.

Kültürel Yeterlilik (Uygulama): Çokkültürlü ortamlarda etkili bir ?ekilde çal??abilme becerisi ve isteklili?i.

Ölçek, öğretmenlerin farklı kültürel geçmişlere sahip öğrencilerle etkileşim kurma konusundaki rahatlıkları, inançları ve bu inançların sınıf içi uygulamalara yansımaları değerlendirilen maddeler içermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe **uyarlama** çalışması (Ar-Toprak, 2008), orijinal yapının Türk kültürüne ve eğitim sistemine uygunluğunu test etmek amacıyla çeşitli **geçerlik** çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar genellikle kapsam geçerliği (uzman görüşleri ile dil ve kültürel uygunluk), yapı geçerliği (faktör analizi) ve ölçüt bağıntılı geçerliği (ilgili diğer ölçeklerle korelasyon) içermektedir. Uyarlama sürecinde, maddelerin kültürel önyargılardan arındırılması ve hedef kitlenin anlayabileceği şekilde ifade edilmesine özen gösterilmiştir.

Güvenirlilik

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı belirlemek amacıyla **güvenirlilik** analizleri yapılmıştır. En yaygın kullanılan güvenirlilik yöntemi olan iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu göstermektedir. Ayrıca, test-tekrar test güvenirlilik analizleri de zaman içinde ölçüm sonuçlarının kararlılığı değerlendirmek için kullanılabilmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Orijinal TMAS ölçeğinin çok boyutlu yapısı dikkate alınarak, Türkçe **uyarlaması**nda da benzer alt boyutlar koruyup korumadığı araştırılmıştır. Genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçeğin faktör yapısı belirlenmiş, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen yapının teorik modellerle ne ölçüde uyumlu olduğunu test edilmiştir. Bu analizler sonucunda, ölçeğin çokkültürlü tutumu temsil eden birden fazla boyuttan oluştuğu tespit edilmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı **Likert Tipi Derecelendirme** (Örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a kadar). (Orijinal kaynakta derecelendirme belirtilmemiştir, ancak TMAS formatına dayanarak çıkarım yapılmıştır.)

Mevcut Diller: Türkçe. Orijinal dil İngilizcedir (Teacher Multicultural Attitude Survey - TMAS).

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler ve Ö?retmen Adaylar?.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Yüksekö?retim ö?rencileri ve meslek sahibi yeti?kinler).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki farklı üniversitelerin e?itim fakültelerinde ö?renim gören ö?retmen adaylar? ve/veya aktif olarak görev yapan ö?retmenler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar, çokkültürlü e?itime yönelik kendi inançlar?n? ve duygular?n? yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Çokkültürlülük, Tutum Ölçümü, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarlılık, **Geçerlik**, **Güvenirlilik**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Gaziosmanpa?a Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat (Tezin sunuldu?u kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinali akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak Türkçe **uyarlama**s?n?n kullan?m? için tezin yazar?ndan veya yay?nland??? kurumdan (Gaziosmanpa?a Üniversitesi) izin alınmas? gerekebilir.

Uyarlama Y?l?: 2008

Eri?im Durumu: Akademik tez olarak YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir.

Lisans/?zinler: Akademik referans ve kullan?m için serbest, ticari kullan?m için izin gereklidir.

Kaynaklar

Ar- Toprak, G. (2008). *Ö?retmenlerin Çokkültürlü Tutum Ölçe?i' nin (Teacher Multicultural Attitude Survey) **güvenirlilik** ve **geçerlik** çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Gaziosmanpa?a Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.

Tez ba?lant?s? YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilmektedir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretmenlerin-cokkulturlu-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Ö?retmenlerin Çokkültürlü Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içeri?inde ölçek maddeleri (items) yer almamaktadır. Bu nedenle, maddeler bu akademik giri?te sunulamamaktadır. Maddelere ula?mak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM